

2016

ÅRSRAPPORT

ÅRSBERETNING 2016

04 Årsberetning

ÅRSREGNSKAP 2016

08 Resultatregnskap

09 Balanse

10 Kontantstrømanalyse

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

- 11 Note 1 – Regnskapsprinsipper
- 12 Note 2 – Finansiell risikostyring
- 14 Note 3 – Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder
- 14 Note 4 – Lønn og administrasjonskostnader
- 14 Note 5 – Andre driftsinntekter og resultatførte valutagevinster og tap
- 15 Note 6 – Godtgjørelse til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør
- 15 Note 7 – Andre driftskostnader
- 15 Note 8 – Tap på utlån og garantier
- 16 Note 9 – Skatter
- 17 Note 10 – Utlån til og fordringer på kunde
- 24 Note 11 – Maksimal kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser
- 24 Note 12 – Nedskrivinger
- 25 Note 13 – Misligholdte engasjement
- 25 Note 14 – Mellomværende med foretak i samme konsern
- 26 Note 15 – Varige driftsmidler
- 26 Note 16 – Leiefinansiering
- 27 Note 17 – Pensjon
- 28 Note 18 – Gjeld til kredittinstitusjoner
- 28 Note 19 – Annen gjeld
- 28 Note 20 – Periodisering av etableringsgebyr
- 29 Note 21 – Egenkapitalisering og fordeling
- 29 Note 22 – Kapitaldekning
- 30 Note 23 – Restløpetid på eiendels- og gjeldsposter gruppert på gjenstående løpetid
- 30 Note 24 – Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen
- 31 Note 25 – Overtatte eiendeler og andre eiendeler
- 31 Note 26 – Aksjekapital, aksjonærinformasjon og utbytte
- 31 Note 27 – Ansvarlig lånekapital
- 31 Note 28 – Hendelser etter balansedagen

32 FULLSTENDIGHETSERKLÆRING

34 REVISJONSBERETNING

37 SELSKAPETS TILLITSVALGTE

STYRETS ÅRSBERETNING 2016

ÅRSBERETNING

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS oppnådde i 2016 et resultat av ordinær drift på 64,484 mill. kroner. Dette gir en egenkapitalavkastning på 9,5 prosent etter skatt.

Selskapsforhold

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Nord-Norge, landsdelens ledende bank. Selskapet har hovedkontor i Tromsø og i tillegg kontor i Bodø og Mo i Rana.

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norges visjon og forretningsidé danner grunnlaget for selskapets strategi. Visjonen for konsernet så vel som for SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er «For Nord-Norge». Konsernet skaper konkurransefortrinn gjennom å være "Nær og Dyktig" i alle kunderelasjoner. Virksomheten bygger på strenge krav til risikostyring, redelighet og forretningsetikk.

Virksomhet og markedsforhold

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS' strategi skal aktivt bidra til realisering av konsernets strategi. Selskapet har forretningsansvaret for produktene leasing, salgspantfinansiering og forbrukslån. Produktene distribueres gjennom bankens omfattende kontornett i hele landsdelen, direkte salg fra selskapets egne medarbeidere, markeds plasser på internett og gjennom samarbeid med utvalgte kapitalvareleverandører.

I 2016 ble det i Nord-Norge registrert til sammen 374 konkurser mot 393 i 2015. Det var en positiv utvikling i Finnmark og Nordland med til sammen 28 færre konkurser, mens Troms hadde en negativ utvikling med ni flere konkurser. 102 selskap ble tvangsavviklet i 2016 – 14 færre enn året før.

For å møte de krav til egenkapital som nye kapitaldekningsregler i Europa krever, er selskapets ansvarlige kapital økt med 115 mill. kroner i 2016 i en rettet aksjeemisjon.

Resultat (2015 i parentes)

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS oppnådde et resultat før tap og skatt på 141,543 mill. kroner i 2016 (135,543 mill. kroner).

Resultatet etter avsetninger til tap og skatt utgjorde 64,485 mill. kroner (95,802 mill.

kroner). Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde dette 1,40 prosent (2,35 prosent). Avkastning etter skatt av gjennomsnittlig egenkapital ble 9,5 prosent (17,5 prosent).

Kredittapene økte med 44,182 mill. kroner sammenlignet med året før. Tap på utlån utgjør 55,438 mill. kroner, tilsvarende 1,21 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Økningen i tap skyldes tapsavsetning på et av selskapets større engasjement.

Selskapets driftskostnader ble totalt 49,928 mill. kroner (52,255 mill. kroner) og utgjorde 1,09 prosent (1,28 prosent) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Kostnadene målt i prosent av inntektene er 26,1 (27,8). Effektiviteten vurderes som god.

Eiendeler

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 4.932 mill. kroner (4.441 mill. kroner) Veksten i forvaltningskapitalen ble 11,1 prosent. Selskapets netto utlån og fordringer på kunder er 4.712 mill. kroner (4.401 mill. kroner), en økning på 7,0 prosent. Det vises for øvrig til note 10 som viser hvordan selskapets engasjement fordeler seg på viktige sektorer og geografiske områder.

Kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS pr. 31. desember 2016 var 733,5 mill. kroner. Årets overskudd etter skatt er i sin helhet forutsatt gitt som utbytte. Soliditeten målt som netto ansvarlig kapital i forhold til risikovektet balanse var 15,89 prosent. Selskapet har således en buffer på 41,2 mill. kroner i ansvarlig kapital i forhold til gjeldende minimumskrav på 15 prosent kapitaldekning.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter før endringer i eiendeler og gjeld ble 566,4 mill. kroner i 2016. Tilsvarende tall for 2015 var 486,4 mill. kroner. Avvik mellom driftsresultat og kontantstrøm skyldes først og fremst avskrivninger på driftsmidler i leasingporteføljen.

Redegjørelse

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekrefter styret at betingelsene for fortsatt drift er til stede. Regnskapsavleggelsen er foretatt under disse forutsetningene. Styret mener at årsregnskapet gir et rett bilde av SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS' eien- deler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Risikostyring

Kredittrisiko

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har tilnærmet det samme systemet som mor- banken for klassifisering av kredittrisiko. Selskapet har en god spredning av kredittrisiko. Dette gjelder så vel innenfor produkter og næringer som utlån til enkeltkunder. Summen av engasjement som utgjør mer enn 10 prosent av ansvarlig kapital er 692,0 mill. kroner. Største engasjement utgjør 22,9 prosent av ansvarlig kapital og er delvis garantert av SpareBank 1 Nord-Norge.

Tap og mislighold på utlån

Engasjement i mislighold er kontinuerlig underlagt individuelle tapsvurderinger.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement per 31.12.2016 utgjør 66,419 mill. kroner (46,4 mill. kroner), 1,39 % (1,27 %) av brutto utlån.

Kredittapene økte med 44,182 mill. kroner sammenlignet med året før. Tap på utlån utgjør 55,543 mill. kroner, tilsvarende 1,21 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Selskapets samlede avsetninger til individuelle tapsnedskrivninger på utlån kunder er 45,949 mill. kroner (15,1 mill. kroner) per 31.12.2016.

Nedskrivning på grupper av utlån utgjør 16,075 mill. kroner, en økning på 2,823 mill. kroner sammenlignet med 2015. Nedskrivning på grupper av utlån utgjør 0,34 % av selskapets samlede brutto utlån.

Miljø

Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø direkte. Ved finansiering av enkelte objekter vil det indirekte kunne sies at forurensning av det ytre miljø forekommer.

Likviditetsrisiko

Selskapets likviditet baseres på trekkrettigheter fra morbanken til markedsmessige betingelser. Selskapets likviditetsrisiko vurderes å være lav.

Renterisiko/valutarisiko

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har en moderat renterisiko. Dette er vurdert ut fra at selskapet kun i begrenset omfang tilbyr fastrenteprodukter og at selskapet har rett til å regulere rentebetingelsene ovenfor kundene i henhold til gjeldende varslingsfrister. Selskapets fastrenteavtaler er sikret med tilsvarende rentebytteavtaler. Marginen, som er en del av fastrenteavtalen med kunden, kan likevel reguleres gjennom tilhørende leasingavtale.

Ved lån eller leasing i utenlandsk valuta, foretas innlån i samme valuta. Valutarisikoen for selskapet vurderes som lav.

Organisasjon og arbeidsmiljø

Pr. 31.12.16 hadde SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS 34 årsverk. Antall sykedager var 168, noe som tilsvarer 1,98 prosent. Av dette utgjorde sykefravær med bruk av egenmeldinger 101 dager eller 1,20 prosent.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har i likhet med morbanken videreført samarbeidsavtalen med NAV som en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA-bedrift). Det er ikke registrert noen form for personskader

i løpet av året. For å evaluere personaltilfredsheten hos medarbeiderne gjennomføres det anonyme årlige undersøkelser. Resultatene fra denne undersøkelsen viser at medarbeidertilfredsheten er tilfredsstillende.

38 prosent av de ansatte i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS er kvinner og i ledergruppen er 50% kvinner. Selskapet er opptatt av at medarbeiderne opplever at det er likestilling mellom kjønnene.

Styret vil takke selskapets medarbeidere for innsatsen i et år preget av høy aktivitet og gode resultater.

Framtidsutsikter

De siste årene har Nord-Norge hatt høyere vekst enn resten av landet. Store investeringer og økende eksport har vært viktige drivere for denne utviklingen.

Tradisjonell eksportrettet virksomhet er viktig for utviklingen av nordnorsk økonomi. Kronen er fortsatt på et svakt nivå, og en svak krone kombinert med høyere vekst internasjonalt, gir fortsatt store muligheter for de nordnorske eksportnæringene. Dette gir et godt grunnlag for den nordnorske økonomien og gjør at landsdelen forventes å ha en høyere vekst enn landet for øvrig også i 2017.

Landsdelen har videre lavere boligpriser enn landet forøvrig samt en stor stabiliserende offentlig sektor. Nordnorske husholdninger har solid økonomi. Vedvarende lav arbeidsledighet, vekst i reallønn og lave renter har ført til god og balansert vekst i privat forbruk og sparing.

Vi forventer at 2017 vil gi SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS markedsmessige muligheter. Selskapet har god inntjening og tilfredsstillende soliditet. Med god risikostyring og godt kreditthåndverk både ved innvilgelse og ved oppfølging av kundene, vil selskapet klare å møte utfordringene i markedet. Styret forventer et godt resultat i 2017.

Rapportering om samfunnsansvar

For rapportering av samfunnsansvar henvises det til SpareBank 1 Nord-Norge sin årsrapport. Årsrapporten er offentliggjort på hjemmesiden til SpareBank 1 Nord-Norge.

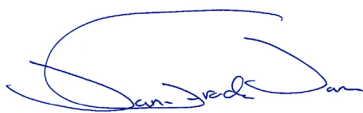
Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedato 31.12.2016 som påvirker det avlagte regnskapet.

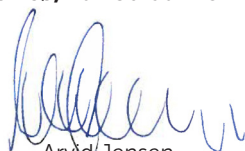
Disponering av årets overskudd

Selskapet har som policy å utdele hele overskuddet etter skatt som utbytte, gitt at selskapets ansvarlige kapital er innenfor gjeldende krav. Styret foreslår derfor overfor generalforsamlingen at hele årets overskudd på 64,484 mill. kroner utdeles som utbytte.

Tromsø, 16. februar 2017

Jan-Frode Janson
styreleder

Arvid Jensen
nestleder

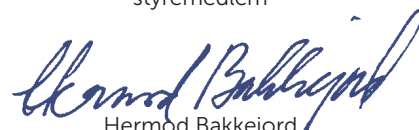
Hanne Karoline Kræmer
styremedlem

Vidar Joachim Bakken
styremedlem

Morten Elstad
styremedlem

Hermod Bakkejord
Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP – RESULTATREGNSKAP

Beløp i hele 1 000 kroner	Noter	2016	2015
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	80	96
Renter og lignende av utlån til og fordringer på kunder	3	283 030	270 166
Andre renteinntekter og lignende inntekter	14	1 249	1 911
Sum renteinntekter og lignende inntekter		284 359	272 173
Rentekostnader og lignende kostnader			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjon	14	79 058	79 497
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	14	3 138	3 155
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	14	3 650	4 285
Sum rentekostnader og lignende kostnader		85 845	86 937
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		198 514	185 235
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
Garantiprovisjon og andre provisjonsinntekter	14	0	0
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
Garantiprovisjoner	14	269	487
Andre gebyrer og provisjonskostnader	14	10 570	6 575
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		10 839	7 062
Andre driftsinntekter			
Andre driftsinntekter	5	6 027	4 965
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler			
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	5	-3 625	3 082
Lønn og generelle administrasjonskostnader			
Lønn	6	22 185	23 494
Pensjoner	17	629	1 339
Sosiale kostnader	6	5 691	4 954
Administrasjonskostnader		9 074	13 023
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	4	37 579	42 810
Avskrivninger med videre av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
Ordinære avskrivninger	15	3 491	2 242
Andre driftskostnader			
Andre driftskostnader	7	7 464	5 626
Tap på utlån, garantier med videre			
Tap på utlån	8	55 438	11 256
Tap på garantier med videre	8	0	0
Skatt	9	21 620	28 485
Resultat for regnskapsåret		64 485	95 802
Disponering av overskudd			
Overført til annen egenkapital	21	64 485	95 802
Sum disponert		64 485	95 802
Andre inntekter og kostnader			
Resultat for regnskapsåret		64 485	95 802
Omregningsdifferanser valuta		0	0
Endring i virkelig verdi av sikringsinstrumentet ved kontantstrømsikring		0	0
Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		0	0
Revaluering av eiendom		0	0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner		3 457	1 589
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak		0	0
Skatt relatert til andre inntekter og kostnader		-864	-412
Sum andre inntekter og kostnader		2 593	1 177
Totalresultat		67 078	96 979

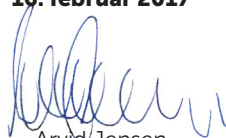
ÅRSREGNSKAP – BALANSE

Beløp i hele 1 000 kroner	Noter	2016	2015
EIENDELER			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	14	5 398	2 084
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	14,16	2 045	4 821
Netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		7 443	6 905
Utlån til og fordringer på kunder			
Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	16	2 439 442	2 359 058
Nedbetalingslån		2 333 177	2 065 591
Brutto utlån og fordringer på kunder	10	4 772 620	4 424 649
- Nedskrivning på individuelle utlån	12,13	45 949	15 057
- Nedskrivninger på grupper av utlån	12,13	16 075	13 252
Netto utlån og fordringer på kunder		4 710 595	4 396 339
Overtatte eiendeler	25	133 635	0
Varige driftsmidler	15	4 258	3 138
Pensjonsmidler	17	7 106	2 263
Andre eiendeler	25	0	3 348
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter			
Opptjente ikke mottatte innbetalinger		65 222	24 259
Forskuddsbetalte kostnader		4 650	4 992
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter		69 872	29 251
Sum eiendeler	23,24	4 932 909	4 441 243
GJELD OG EGENKAPITAL			
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	14,18	3 555 966	3 217 076
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	14,18	275 871	255 210
Annen gjeld			
Annen gjeld		17 903	27 011
Sum annen gjeld	19	17 903	27 011
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	20	184 362	146 902
Avsetninger til forpliktelser og kostnader			
Utsatt skatt	9	93 718	76 232
Sum avsetninger for forpliktelser		93 718	76 232
Sum gjeld		4 127 820	3 722 431
Ansvarlig lånekapital	14,27	76 000	76 000
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	26	532 000	417 000
Overkurs	26	59 000	59 000
Opptjent egenkapital			
Annen fri egenkapital	21	138 089	166 812
Sum egenkapital	21,22	729 089	642 812
Sum gjeld og egenkapital	23,24	4 932 909	4 441 243

Tromsø, 31. desember 2016
16. februar 2017

Jan-Frode Janson
styreleder

Arvid Jensen
nestleder

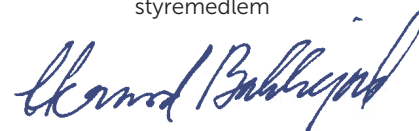
Hanre Karoline Kræmer
styremedlem

Vidar Joachim Bakken
styremedlem

Morten Elstad
styremedlem

Hermod Bakkejord
Adm. direktør

KONTANTSTRØMANALYSE

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Resultat av ordinær drift	86 104	124 287
+ Ordinære avskrivninger	533 647	471 358
+ Nedskrivninger og gevinst/ tap anleggsmidler og leasingutstyr	-160	-118
+ Nedskrivninger og gevinst/tap ved salg av leasingutstyr	8 833	-6 182
+ Tap på utlån, garantier m.v.	55 438	11 266
- Skattekostnader	21 620	28 485
- Utbetalt utbytte	95 801	85 770
Tilført fra årets drift	566 442	486 357
Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	29 031	13 560
Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	-175 753	-1 130
Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-148 536	-270 050
Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	0	0
Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	0	0
Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	359 551	288 107
A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	630 735	516 844
- Investeringer i varige driftsmidler	-4 693	-1 761
+ Salg av aksjer i datterselskap	0	0
- Investeringer i leasingutstyr	-1 025 546	-899 382
+ Salg av i leasingutstyr	287 817	273 568
Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	0	0
B. Likviditetsendring fra investeringer	-742 422	-627 575
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	0	0
Endring ansvarlig lånekapital/aksjekapital: + økning/ - nedgang	115 000	110 000
C. Likviditetsendring fra finansiering	115 000	110 000
A + B + C. Sum endring likvider	3 314	-732
+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	2 084	2 815
= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	5 398	2 084

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken, og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid.

Av selskapets totale bankinnskudd er kr 1.290.886,- bundet opp i skattetrekkmidler.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Årsoppgjøret er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift til regnskapslovens § 3-9 femte ledd (forenklet IFRS). Årsregnskapet for 2007 var selskapets første som ble utarbeidet i henhold til standarden. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele 1.000 NOK dersom ikke annet er angitt.

INNTEKTSFØRING OG PERIODISERING

Renter og provisjoner bokføres etter hvert som disse opptjenes eller påløper som kostnad. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte kostnader av betydning periodiseres og bokføres som gjeld. Opp-tjente inntekter og forskuddsbetalte kostnader periodiseres og bokføres som fordringer. Etableringsgebyrer på personlån og leasingavtaler periodiseres og inntektsføres over avtalens løpetid.

UTLÅN, MISLIGHOLD OG TAP PÅ ENGASJEMENTER.

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med forskrift fra Finans-tilsynet av 21.12.04 og IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følge av en effektiv rentemetode. Til slutt fratrekkes eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Effektiv rente er den rentesatsen som ved diskontering av forventede framtidige kontantstrømmer fram til forfall eller neste reprintsingsdato tilsvarer balanseført verdi.

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at én eller flere tapshendelser har funnet sted. I tillegg må tapshendelsen ha en effekt på den forventede framtidige kontantstrømmen som lar seg anslå på en pålitelig måte. Mislighold er definert som misligholdte engasjementer hvor enten enkeltavtaler eller hele engasjementet ikke betjenes som forutsatt og hvor det er gått mer enn 60 dager siden avtalt forfall. Betalingsutsettelse av midlertidig karakter anses ikke som mislighold.

Konstaterte tap

Konstaterte tap bokføres på engasjementer hvor konkurs har inntruffet og sikkerheter er realisert, ved stadfestet akkord, utleggsforretning som ikke har ført fram, rettskraftig dom eller ved at en har gitt avkall på engasjementet eller deler av det.

Individuelle nedskrivninger

Tapsutsatte lån vurderes kontinuerlig med hensyn til behov for individuelle nedskrivninger. Ved vurdering tas det hensyn til kundens økonomiske situasjon, sikkerhetens verdi samt tiltak iverksatt ovenfor kunden. Sikkerheten verdsettes ut fra antatt realisasjonsverdi. Individuelle nedskrivninger relatert til utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Gruppenedskrivninger

For den del av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger og det på balansedagen foreligger manifestert tapsutsatthet som ikke er knyttet opp mot enkeltengasjement, foretas gruppevis nedskrivninger.

Selskapets klassifiseringssystem deler næringsporteføljen i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper hva angår debitors evne til å betale ved forfall. I tillegg foretas gruppevis nedskrivning for enkeltbransjer som har like risikoegenskaper. Personmarkedsporteføljen behandles som én gruppe.

Ved vurdering av objektive bevis for grupper av utlån hensyntas hendelser som har ført til svekket kredittkvalitet. Tapshendelser observeres gjennom anvendelser av klassifiseringssystemet (observasjoner vedrørende migrasjon). For noen bransjer bygger observasjoner også på vår kjennskap til hendelser som forventes å medføre svikt i gruppens kontantstrøm uten at dette er fanget opp av den løpende riskoklassifisering.

For den delen av porteføljen som omfattes av tapshendelser gjøres estimat over forventet svikt i kontantstrømmer over lånenes løpetid. Estimaten bygger på forutsatte sannsynligheter for tap i lånenes løpetid, tapsrater og fordeling av tapene over tid. Forutsetningene bygger på analyser, historiske data og erfaringsbasert skjønn. Gruppenedskrivningene beregnes til nåverdi.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar selskapet i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg, og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

REGNSKAPSMESSIG BEHANDLING AV PENSJONER

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har to typer pensjonsavtaler, én ytelsesbasert ordning og én innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06. Alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen. Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19). Se note 17.

REGNSKAPSMESSIG BEHANDLING AV LEASINGAVTALER

Gjenstander som kjøpes for utleie (leasing), aktiveres i balansen som leiefinansieringsavtaler og avskrives etter annuitetsprinsippet (progressiv avskrivning). Innbetalt forskuddsleie på leasingkontrakter er oppført på gjeldssiden i balansen og inntektsføres over kontraktens løpetid i takt med avskrivningene. Kontrakter med garantert restverdi nedbetales til restverdi over løpetid. Skattemessig avskrivning på leasinggjenstander skjer etter saldometoden (se note 16).

Leien utfaktureres fortløpende i like store terminer (annuiteter) over avtalt leieperiode. Netto leie med fratrukk for ordinære avskrivninger (rentedelen) samt gebyrer inntektsføres fortløpende i resultatregnskapet (Se note 3). Leieterminene betales forskuddsvis. Forskuddsbetalte leieterminer er periodisert og oppført i balansen.

Gevinster ved salg av leasinggjenstander inntektsføres på salgstidspunktet og bokføres under leiefinansieringsinntekter. Basert på historiske salgsgvinster av den påregnelige porteføljen er nåverdien av framtidige salgsgvinster inntatt i bokført verdi. Årets resultat effekt er endring i estimert nåverdi av de framtidige salgsgvinstene.

Selskapet har ikke kontrakter av typen "salg og tilbakeleie" av eiendom, anlegg og utstyr.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler er registrert i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Påkostninger tillegges driftsmidlenes kostpris og blir avskrevet i takt med disse. Vedlikeholdskostnader kostnadsføres direkte i det året de oppstår. Avskrivbare driftsmidler blir avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid etter følgende satser:

- Innredninger, inventar 15 %
- Maskinger og utstyr 20 %
- EDB-utstyr 33 %
- EDB-programmer 30 %

Nedskrivninger blir foretatt når differansen mellom registrert verdi og virkelig verdi er vesentlig og ikke av forbigående karakter, men nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for disse ikke lengre er til stede.

AVSETNINGER

En avsetning regnskapsføres når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som følge av en tidligere hendelse der det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede framtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting. Hvis relevant hensyntas også risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

Restruktureringsavsetninger innregnes når selskapet har godkjent en detaljert og formell restruktureringsplan. Restruktureringen må enten ha startet eller blitt offentliggjort.

Avsetning for tapsbringende kontrakter innregnes når selskapets forventede inntekter fra en kontrakt er lavere enn kostnader som påløpte for å innfri dens forpliktelser.

LÅNEKOSTNADER

Lånekostnader resultatføres når kostnaden oppstår.

SKATT

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret.

UTBYTTE

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av note 26. Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

KONSERN

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS inngår i konsernet SpareBank 1 Nord-Norge, som har sitt forretningskontor i Tromsø. Konsernregnskap for SpareBank 1 Nord-Norge kan fås ved henvendelse til selskapets kontor i Tromsø.

NOTE 2 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

RISIKOSTYRING

Styret i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har hovedansvaret for å overvåke samt sette grenser for selskapets risikoeksponering. Selskapets risiko måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Det er et overordnet mål at selskapets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som selskapets ansvarlige kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal selskapet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

Selskapets viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Risikoprising er derfor sentralt for å nå målet om tilfredsstillende egenkapitalavkastning.

FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko

Forenklet kan man si at likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine finansielle forpliktelser ved forfall.

Selskapet har en innvilget likviditetsramme fra SpareBank 1 Nord-Norge (morbank) ut fra beregnet behov innenfor gjeldende prognoseperiode.

Renterisiko

Renterisiko oppstår når det er forskjell i gjennomsnittlig rentebindingstid mellom eiendels- og gjeldsposter og selskapet da ikke kan gjennomføre renteendringer samtidig for alle balanseposter.

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har en moderat renterisiko. Dette er vurdert ut fra at man kun i begrenset omfang tilbyr fastrenteprodukter og at man har rett til å regulere rentebetingelsene overfor kundene i henhold til gjeldende varslingsfrister. Selskapets fastrenteavtaler er sikret med tilsvarende rentebytteavtaler. Marginen, som er en del av fastrenteavtalen med kunden, kan likevel reguleres gjennom tilhørende leasingavtale.

Ved lån eller leasing i utenlandsk valuta, foretas som hovedregel innlån i samme valuta. Selskapet har dog åpen valutarisiko på motverdien av 6,7 MUSD på ett engasjement. Eventuell sikring av den åpne valutarisikoen vil bli vurdert i løpet av første halvår 2017.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap knyttet til selskapets posisjoner og aktiviteter i valuta- og verdipapirmarkedet. Selskapet har ingen eksponering i disse markedene. Selskapet benytter seg for tiden ikke av finansielle instrumenter i styringen av finansiell risiko.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor selskapet. Selskapets strategi for kredittrisiko er utledet fra SpareBank 1 Nord-Norges hovedstrategi. Strategien inneholder retningslinjer for risikoprofil, konsentrasjonsrisiko-, samt regler for spesifikke engasjementstyper eller bransjer.

Selskapets ledelse følger løpende opp risikoen i selskapets utlånsportefølje og er opptatt av å avdekke utviklingstrekk så tidlig som mulig for om nødvendig å justere kredittpolicyen.

I kredittstrategien legges det vekt på etablering av mål og rammer for løpende styring av risikoen. Selskapets bevilgningsreglement og fullmakter er knyttet til sannsynligheten for mislighold samt sikkerhetsdekning. Reglementet gjelder innenfor etablert kredittstrategi og overordnede kredittpolitiske retningslinjer. Styret evaluerer bevilgningsreglementet årlig.

Selskapets risikoklassifiseringssystem har siden 2004 vært basert på en ratingmodell som grunnlag for beregning av forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser.

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge foretar årlig en validering av kredittmodellene i henhold til vedtatte rutiner og prinsipper for dette arbeidet. Kredittmodellene er en sentral del av selskapets kredittprosess. SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS tok høsten 2011 i bruk nye modeller for scoring av både BM- og PM-kunder. Resultatene fra gjennomført validering i 2016 viser at modellene er tilfredsstillende og differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

For å styre selskapets utlånsportefølje i tråd med selskapets kredittstrategi, kredittpolicy og bevilgningsreglement, har det vært en løpende videreutvikling og tilpasning av kredittsystemer og rammeverk. Kreditthåndboken er et levende dokument og oppdateres fortløpende ved endringer i selskapets kredittpolicy mm.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for direkte eller indirekte tap, inkludert tap av renommé som følge av:

- utilstrekkelig kompetanse
- menneskelig svikt
- svikt i rutiner, interne systemer og prosesser
- kriminalitet og misligheter
- eksterne hendelser

Tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko forutsetter god intern kontroll og kvalitetsstyring. Selskapet har i 2016 fortsatt arbeidet med utvikling av prosesser og systemer for løpende identifikasjon og oppfølging av risikoen. Selskapet har i 2016 videreført bruk av SMS-purring og tidligoppriking. I 2011 tok selskapet i bruk den nye kredittkalkulatoren som ble utviklet i samarbeid med de tre andre finansieringsselskapene i alliansen (se også punktet kredittrisiko). I 2015 ble kalkulatoren for næringskunder oppgradert til å differensiere risiko ut i fra hvilken bransje kundene tilhører.

Internkontrollen i konsernet SpareBank 1 Nord-Norge er definert som et linjeansvar der det foretas en egevaluering som rapporteres til hovedstyret. Egevalueringen omfatter alle risikoelementer som kan tilskrives eksterne og interne forhold, og er et viktig verktøy for å avdekke forbedringsområder i selskapet.

GEOGRAFISK FORDELING AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Den geografiske lokaliseringen av eiendeler og forpliktelser er spesifisert i noter til relevante balanseposter. Selskapet søker i likhet med konsernet SpareBank 1 Nord-Norge å oppnå en forsvarlig geografisk spredning av lån innenfor sitt lokale markedsområde. Lokal økonomisk utvikling vil kunne ha betydelig virkning på kundenes evne til å tilbakebetale lån og på verdien av de underliggende sikkerheter. Selskapet vil i første rekke søke å begrense denne type risiko gjennom høy kvalitet i kredittarbeid, utnyttelse av lokalkunnskap, samt ved å operere innenfor trygge marginer med hensyn på låntakernes betalingsevne og kvaliteten på stille sikkerheter.

NOTE 3 – RENTER OG LIGNENDE INNTEKTER AV UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Totale renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder fordeler seg som følger		
Leiefinansiering	117 262	115 905
Nedbetalingslån	165 768	154 260
Sum renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	283 030	270 166

NOTE 4 – LØNN OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Lønn	22 185	23 494
Pensjoner	629	1 339
Sosiale kostnader	5 691	4 954

Administrasjonskostnader:

– EDB-kostnader	3 667	3 328
– Kontorrekvisita trykksaker m.v.	773	592
– Telekommunikasjon, postforsendelse m.v.	697	826
– Reiser	800	990
– Utdanning / opplæring inkl. reisekostnader	125	244
– Salg, reklame og representasjon	2 249	6 358
– Kostnader vikarbyrå	762	685
– Andre administrasjonskostnader	0	0
Sum administrasjonskostnader	9 074	13 023

Gjennomsnittlige antall ansatte (årsverk) i regnskapsåret	37,9	40,0
---	-------------	------

Lån og garantier til ansatte ytes av SpareBank 1 Nord-Norge på de til enhver tid gjeldende vilkår i konsernet.

NOTE 5 – ANDRE DRIFTSINNTEKTER OG RESULTATFØRTE VALUTAGEVINSTER OG TAP

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Provisjonsinntekter betalingsforsikring lån	5 112	4 562
Provisjonsinntekter skadeforsikring	673	226
Gevinst ved salg av aksjer, maskiner og inventar	235	158
Andre inntekter	7	19
Sum andre driftsinntekter	6 027	4 965
Resultatførte valutagevinster og tap	3 625	3 082
Sum resultatførte valutagevinster og tap	3 625	3 082

NOTE 6 – GODTGJØRELSE TIL SELSKAPETS TILLITSVALGTE OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Lønn (inkludert naturallytelse)	1 825	1 857
Skattekompensasjon	122	199
Sum lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør	1 947	2 056

Administrerende direktør har ingen avtale om bonus eller overskuddsdeling. Ordningen med bonus etter en årlig vurdering ble avviklet i 2011.

Kostnader ved pensjonsordning for administrerende direktør	329	347
Godtgjørelse til styremedlemmer	55	55
Godtgjørelse til øvrige tillitsvalgte	3	66
Sum godtgjørelser til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør	2 334	2 523

Lån og garantier til selskapets tillitsvalgte og administrerende direktør ytes av SpareBank 1 Nord-Norge på de til enhver tid gjeldende vilkår.

NOTE 7 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Honorarer	3 018	1 379
Herav godtgjørelse til ekstern revisor:		
- Lovpålagt Revisjon (eks. mva)	150	115
- Andre attestasjonstjenester (eks. mva)	81	51
Avgifter og kontingenter	178	134
Husleie	1 899	1 831
Driftskostnader lokaler	101	101
Innkjøp som ikke aktiveres	54	127
Øvrige driftskostnader	2 214	2 054
Sum andre driftskostnader	7 464	5 626

NOTE 8 – TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Periodens endring i tapsnedskrivninger	49 053	3 848
Periodens endring i avsetning på grupper av utlån	2 823	3 240
+ Konstaterte tap i perioden	6 180	4 208
- Inngang på tidligere konstaterte tap	-2 618	-40
= Tap på utlån, garantier m.v.	55 438	11 256
Konstaterte tap fordeles som følger:		
Konstaterte tap på engasjementer som det tidligere år er foretatt tapsnedskrivning for	4 175	2 291
Konstaterte tap på engasjementer som det tidligere år ikke er foretatt tapsnedskrivning for	2 006	1 917
Sum konstaterte tap	6 180	4 208

NOTE 9 – SKATTER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag:		
Resultat før skattekostnader	86 104	124 287
+ Permanente forskjeller	3 832	2 177
Endring i midlertidige forskjeller knyttet til:		
- langsiktige fordringer og gjeld	0	8
- finansielle instrumenter	116	14
- anleggsmidler	-72 723	-64 155
- gevinst og tapskonto	6 918	-6 368
- Fremførbart underskudd	0	0
- pensjonsforpliktelser	-4 844	-2 616
- andre avsetninger	586	-229
Årets skattegrunnlag	19 989	53 118
Betalbar skatt	4 997	14 342
Midlertidige forskjeller pr. 31.12.		
Anleggsmidler	376 171	303 448
Utestående fordringer	0	0
Fremførbart underskudd	0	0
Langsiktige fordringer og gjeld	-8	-8
Finansielle instrumenter og valuta	447	562
- gevinst og tapskonto	-7 662	-745
Pensjonsforpliktelser	6 792	1 949
Andre avsetninger	-866	-280
Sum midlertidige forskjeller	374 874	304 927
Utsatt skatt (+) /skattefordel (-)	93 718	76 232
Endring i utsatt skatt	-17 486	-13 705
Resultatført endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	17 486	13 705
Spesifikasjon av skattekostnaden 31.12.		
Endring utsatt skatt	17 486	13 705
Betalbar skatt	4 997	14 342
For lite beregnet skatt og direkteføringer mot utsatt skatt	-864	438
Skattekostnad	21 619	28 485
Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt		
25 % av resultat før skatt	21 526	33 557
Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	958	588
Formueskatt	0	0
Korrigerings utsatt skatt relatert til endringer i Skatteloven	0	-6 099
For lite avsatt tidligere år og direkteføringer mot utsatt skatt	-864	438
Resultatført skatt	21 619	28 485

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Utlån fordelt på fordringstype		
Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	2 441 487	2 363 879
Kasse-/drifts- og brukskreditter	-	-
Byggelån	-	-
Nedbetalingslån	2 333 177	2 065 591
Brutto utlån og fordringer på kunder	4 774 664	4 429 470
Nedskrivninger	62 024	28 310
Netto utlån og fordringer på kunder (amortisert kost)	4 712 640	4 401 160
Netto utlån og fordringer på kunder (virkelig verdi)	4 712 640	4 401 160
Utlån fordelt på markeder		
Personmarkedet	1 948 045	1 693 916
Næringsmarkedet	2 809 257	2 689 117
Offentlig	17 362	46 437
Brutto utlån og fordringer	4 774 664	4 429 470
Nedskrivninger	62 024	28 310
Netto utlån og fordringer	4 712 640	4 401 160
Herav ansvarlig lånekapital:		
Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	0	0
Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	0	0
Øvrig ansvarlig kapital	0	0
Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	0	0
FORDELING PÅ RISIKOGRUPPER		
Totale engasjementer		
Svært lav risiko	1 833 051	1 504 230
Lav risiko	1 159 876	735 581
Middels risiko	1 167 593	1 368 180
Høy risiko	295 304	486 290
Svært høy risiko	285 116	278 972
Mislighold	33 724	56 217
Totalt	4 774 664	4 429 470

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Brutto utlån		
Svært lav risiko	1 833 051	1 504 230
Lav risiko	1 159 876	735 581
Middels risiko	1 167 593	1 368 180
Høy risiko	295 304	486 290
Svært høy risiko	285 116	278 972
Mislighold	33 724	56 217
Totalt	4 774 664	4 429 470

Individuelle nedskrivninger

Svært lav risiko		
Lav risiko		
Middels risiko		
Høy risiko		
Svært høy risiko		
Mislighold	45 949	15 057
Totalt	45 949	15 057

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap

Svært lav risiko	283	225
Lav risiko	876	607
Middels risiko	3 032	3 124
Høy risiko	1 721	2 029
Svært høy risiko	5 822	5 104
Mislighold	7 852	11 950
Totalt	19 585	23 040

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS benytter klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Mislighold defineres som restanse over 60 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden. IFRS 9 Finansielle instrumenter med blant annet nye regler for regnskapsmessig behandling av tap, er nå godkjent i EU. Den nye standarden innebærer krav om tapsavsetninger også på nye og "friske" utlån, ved at det skal gjøres en nedskrivning for forventet kredittap som følge av forventet mislighold de nærmeste tolv månedene. Standarden trer i kraft fra 01.01.2018. Selskapet forventer å anvende standarden på det pliktige ikrafttredelsestidspunktet fra og med regnskapsåret 2018. Selskapet forventer en økning i tapsavsetningene som følge av den nye standarden.

Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk. Tilsvarende brukes for privatkunder og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkningshistorikk. Selskapet har i dag ni ratingnivåer for friske engasjement og to for misligholdte engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde. Hele porteføljen scores hver måned ved bruk av automatisk datafangst og med utgangspunkt i objektive data.

Overvåkning skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse, migrasjon og bransje. Den totale porteføljens risiko ligger på samme nivå som i 2015; fortsatt fokus på kvalitet i nysalget, og da spesielt næ-

ringskunder. Når det gjelder andelen misligholdte, er denne gått ned på næring sammenlignet med 2015. For privatmarkedet ser vi en økning i mislighold både på salgspantlån og forbrukslån, men samtidig ser vi ingen nevneverdig økning i tapene.

Totalt engasjement er definert som summen av saldo på lån og leasing samt påløpte renter. Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Risikoprising av næringslivsengasjement reflekterer risikoklasse og sikkerhetsdekning. For personengasjement hensyntas betalingsevne i henhold til standardsatser og sikkerhetsdekning ved prising av risiko.

Definisjonen av utlån med høy og svært høy risiko beregnes i forhold til misligholdsansynlighet på kunden samt sikkerhetsklasse på objektet. For bedriftsmarkedet er forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av selskapets klassifiseringssystem/risikomatrise. For privatmarkedet er forventet gjennomsnittlig årlig netto tap satt lik 2,0 års forventet tap på portefølje ekskl. forbrukslån mens for forbrukslån er denne faktoren satt til 3,0. Dette med utgangspunkt i litt usikkerhet rundt utviklingen av privatpersoners økonomi, basert på analyser gjort av inkassobransjen. Forventet tap er et av parametrene i selskapets prismodell ved beregning av egenkapitalavkastning gitt pris, ut fra blant annet misligholdssannsynlighet og sikkerhet.

Utlån fordelt på geografiske områder

Beløp i hele 1 000 kroner	2016		2015	
	Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån
Nordland	31 %	1 464 379	29 %	1 278 701
Troms inklusiv Svalbard	39 %	1 885 499	32 %	1 436 855
Finnmark	19 %	897 554	22 %	967 739
Øvrige fylker	11 %	525 574	17 %	746 174
Utlandet	0 %	1 659	0 %	0
Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	100 %	4 774 664	100 %	4 429 470

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
UTLÅN FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING		
Totale engasjementer		
Bergverksdrift og utvinning	22 119	32 529
Bygge- og anleggsvirksomhet	422 457	390 974
Bygging av skip og båter	2 131	2 358
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	4 755	4 010
Faglig og finansiell tjenesteyting	260 074	224 418
Finans og forsikring	0	0
Fiske og fangst	37 476	29 421
Fiskeoppdrett og klekkerier	297 160	265 946
Forretningsmessig tjenesteyting	278 880	360 343
Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	0	0
Fylkeskommuner og kommuner	784	5 575
Industri	196 630	127 985
Informasjon og kommunikasjon	6 055	4 551
Jordbruk og tilknyttede tjenester	96 744	71 922
Næring utland	0	0
Omsetning og drift av fast eiendom	40 850	49 056
Overnatting- og serveringsvirksomhet	16 604	12 307
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5 651	5 047
Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	30	159
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	13 486	16 338
Tjenesteytende næringer ellers	98 132	94 449
Transport ellers og lagring	684 786	753 819
Utenriks sjøfart og rørtransport	0	2 584
Utvikling av byggeprosjekter	1 279	2 027
Utvinning av råolje og naturgass	0	0
Ufordelt	0	1 198
Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	82 527	77 665
Varehandel, reparasjon av motorvogner	258 009	200 874
Personmarked	1 948 045	1 693 916
Personmarked utland	0	0
Kredittinstitusjoner	0	0
Kredittinstitusjoner utland	0	0
Totalt	4 774 664	4 429 470

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Brutto utlån		
Bergverksdrift og utvinning	22 119	32 529
Bygge- og anleggsvirksomhet	422 457	390 974
Bygging av skip og båter	2 131	2 358
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	4 755	4 010
Faglig og finansiell tjenesteyting	260 074	224 418
Finans og forsikring	0	0
Fiske og fangst	37 476	29 421
Fiskeoppdrett og klekkerier	297 160	265 946
Forretningsmessig tjenesteyting	278 880	360 343
Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	0	0
Fylkeskommuner og kommuner	784	5 575
Industri	196 630	127 985
Informasjon og kommunikasjon	6 055	4 551
Jordbruk og tilknyttede tjenester	96 744	71 922
Næring utland	0	0
Omsetning og drift av fast eiendom	40 850	49 056
Overnatting- og serveringsvirksomhet	16 604	12 307
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5 651	5 047
Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	30	159
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	13 486	16 338
Tjenesteytende næringer ellers	98 132	94 449
Transport ellers og lagring	684 786	753 819
Utenriks sjøfart og rørtransport	0	2 584
Utvikling av byggeprosjekter	1 279	2 027
Utvinning av råolje og naturgass	0	0
Ufordelt	0	1 198
Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	82 527	77 665
Varehandel, reparasjon av motorvogner	258 009	200 874
Personmarked	1 948 045	1 693 916
Personmarked utland	0	0
Kredittinstitusjoner	0	0
Kredittinstitusjoner utland	0	0
Totalt	4 774 664	4 429 470

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Individuelle nedskrivninger		
Bergverksdrift og utvinning		
Bygge- og anleggsvirksomhet	3 736	3 788
Bygging av skip og båter		
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning		
Faglig og finansiell tjenesteyting	142	68
Finans og forsikring		
Fiske og fangst	46	46
Fiskeoppdrett og klekkerier		
Forretningsmessig tjenesteyting	30 128	118
Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak		
Fylkeskommuner og kommuner		
Industri	7	547
Informasjon og kommunikasjon		
Jordbruk og tilknyttede tjenester	353	919
Næring utland		
Omsetning og drift av fast eiendom		
Overnatting- og serveringsvirksomhet		
Skogbruk og tilknyttede tjenester		
Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen		
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		
Tjenesteytende næringer ellers		
Transport ellers og lagring	1 545	2 596
Utenriks sjøfart og rørtransport		
Utvikling av byggeprosjekter		
Utvinning av råolje og naturgass		
Ufordelt		
Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet		13
Varehandel, reparasjon av motorvogner		183
Personmarked	9 992	6 779
Personmarked utland		
Kredittinstitusjoner		
Kredittinstitusjoner utland		
Totalt	45 949	15 057

NOTE 10 – UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Forventet årlig gjennomsnittlig tap		
Bergverksdrift og utvinning	111	1 772
Bygge- og anleggsvirksomhet	2 889	3 901
Bygging av skip og båter	4	20
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	2	7
Faglig og finansiell tjenesteyting	830	679
Finans og forsikring		
Fiske og fangst	137	140
Fiskeoppdrett og klekkerier	1 133	745
Forretningsmessig tjenesteyting	1 266	1 706
Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak		
Fylkeskommuner og kommuner	0	1
Industri	873	814
Informasjon og kommunikasjon	115	43
Jordbruk og tilknyttede tjenester	324	539
Næring utland		
Omsetning og drift av fast eiendom	85	122
Overnatting- og serveringsvirksomhet	113	35
Skogbruk og tilknyttede tjenester	203	54
Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0	0
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	211	34
Tjenesteytende næringer ellers	522	430
Transport ellers og lagring	1 808	2 092
Utenriks sjøfart og rørtransport		1
Utvikling av byggeprosjekter	8	8
Utvinning av råolje og naturgass		
Ufordelt		5
Vannforsyning, avløps- og renovasjonvirksomhet	162	117
Varehandel, reparasjon av motorvogner	638	3 330
Personmarked	8 152	6 446
Personmarked utland		
Kredittinstitusjoner		
Kredittinstitusjoner utland		
Totalt	19 585	23 040

NOTE 11 – MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTESTILLELSER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
	Brutto eksponering	Brutto eksponering
Eiendeler		
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	7 443	6 905
Netto leiefinansieringsavtaler/nedbetalingslån	4 710 595	4 396 339
Andre eiendeler	214 871	38 000
Sum eiendeler	4 932 909	4 441 244
Forpliktelseser		
Ubenyttede kreditter	10 301	
Lånetilsagn	32 681	
Sum finansielle garantistillelser	42 982	
Total kreditttrisikoeksponering	4 975 891	
Kreditttrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder		
Nordland	1 527 290	
Troms inklusiv Svalbard	1 980 418	
Finnmark	940 951	
Øvrige fylker	525 574	
Utlandet	1 659	
Total kreditttrisikoeksponering	4 975 891	

NOTE 12 – NEDSKRIVNINGER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Individuelle tapsnedskrivninger:		
Individuelle tapsnedskrivninger på utlån, garantier m.v. pr. 01.01.	15 057	11 209
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle tapsnedskrivninger	-4 175	-2 291
+/- Periodens individuelle tapsnedskrivninger på utlån, garantier m.v.	35 067	6 140
= Individuelle tapsnedskrivninger på utlån, garantier m.v. pr. 31.12.	45 949	15 057

Nødvendige nedskrivninger for tap på utlån behandles iht. utlånsforskrift av 21.12.04. Effekten av overgangen ble hensyntatt med til sammen 3.409 i IB pr. 1.1.05.

Gruppevis nedskrivninger:

Nedskrivning på gruppe utlån: pr. 01.01.	13 252	10 012
+/- Periodens endring i gruppevis nedskrivninger	2 823	3 240
= Gruppevis nedskrivninger på utlån: pr. 31.12.	16 075	13 252

Utlån er inndelt i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper når det gjelder debtors evne til å betale ved forfall. Beregnet forventet tap fremkommer ved en kombinasjon av kunderating, sikkerhet og matrise på forventet tap pr. risikoklasse.

NOTE 13 – MISLIGHOLDTE ENGASJEMENT

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Totalt misligholdte lån og leasingavtaler	112 368	61 478
- Individuelle nedskrivninger	45 949	15 057
= Netto misligholdte lån og leasingavtaler	66 419	46 420

Rapportering av mislighold og beregning av nedskrivninger skjer iht. utlånsforskriften av 21.12.2004

NOTE 14 – MELLOMVÆRENDE MED FORETAK I SAMME KONSERN

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Mellomværende med morselskapet SpareBank 1 Nord-Norge		
Renter og kredittprovisjoner fra morselskap	1 328	2 007
Rentekostnader og andre lignende kostnader til morselskap	82 683	83 771
Rentekostnader ansvarlig lån til morselskap	3 138	3 155
Andre gebyrer til morselskap	3 439	3 712
Avsatt utbytte til morselskap	0	0
Utlån til og fordringer på morselskap	7 443	6 905
Lån og innskudd fra morselskap	3 831 837	3 472 286
Ansvarlig lånekapital fra morselskap	76 000	76 000

Pr. 31.12.2016 er det trukket opp 3.556 mill. kroner av total trekkrettighet på 3.716 mill. kroner. Selskapet har ikke stilt noen av sine eiendeler som sikkerhet for ekstern gjeld eller gjeld til morselskapet.

NOTE 15 - VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Maskiner og inventar		
Anskaffelseskost pr. 01.01.	36 286	34 525
+ Tilgang i året	4 693	1 761
- Avgang i året	-255	0
= Anskaffelseskost pr. 31.12.	40 723	36 286
- Akkumulert avskrivning pr. 31.12.	-36 465	-33 148
= Bokført verdi pr. 31.12.	4 258	3 138
Årets ordinære avskrivning (lineær)	3 491	2 242
Nedskrivning	0	0
Sum avskrivning mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3 491	2 242
Skattemessig verdi pr. 31.12.	6 707	5 095
Økonomisk levetid		
EDB utstyr	3 år 33 %	3 år 33 %
EDB programvare	3,3 år 30 %	3,3 år 30 %
Kontormøbler og inventar	7 år 15 %	7 år 15 %
Kontormaskiner og reklameskilt	5 år 20 %	5 år 20 %

NOTE 16 – LEIEFINANSIERING

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Anskaffelseskost pr. 01.01.	3 375 976	3 139 155
+ Tilgang i året	1 025 546	899 382
- Avgang i året	-690 798	-662 561
= Anskaffelseskost pr. 31.12.	3 710 724	3 375 976
- Akkumulert avskrivning pr. 31.12.	-1 308 321	-1 131 391
= Bokført verdi leasingutstyr pr. 31.12.	2 402 403	2 244 585
+ Periodisering av forventede salgsgvinster	28 151	22 431
+ Fordringer o.l.	-7 094	-6 500
Sum leiefinansiering pr. 31.12.	2 423 460	2 260 516
Årets ordinære avskrivning	530 157	471 358
Skattemessig verdi leasingutstyr pr. 31.12.	2 184 043	1 961 610
Uopptjent forskuddsleie pr. 31.12.	157 576	123 487

NOTE 17 – PENSJON

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte. Selskapet er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har innskuddspensjonsordning og en lukket ytelsespensjonsordning. Innskuddspensjonsordningen er tegnet hos SpareBank 1 Forsikring. Ytelsespensjonsordningen administreres i egen pensjonskasse, SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som forvalter pensjonsmidlene innenfor de retningslinjer som gjelder for pensjonskasser.

Full pensjon i ytelsesordningen krever 30 års opptjening og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % av lønn ved fratredelse og beregnet ytelse fra Folketrygden. Ved beregning av pensjon fra Folketrygden er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Ordningen oppfylder kravene i Lov om foretakspensjon.

Fra 01.07.06 inngår nyansatte i en innskuddspensjonsordning for alders- og uførepensjon tegnet hos SpareBank 1 Forsikring AS. Premiesatsene for innskuddspensjonen følger lovens tidligere maksimum:

- Lønn tilsvarende 1 til 6 ganger G: 5 %
- Lønn tilsvarende 6 til 12 ganger G: 8 %

I tillegg til pensjonsforpliktelsen som forvaltes av pensjonskassen, har banken egen pensjonsforsikring for ansatte hvor ordinær lønn overstiger 12 G. Denne kollektive livrenteforsikringen er tegnet i forsikringsselskapet Storebrand.

Selskapet er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. Den private AFP-ordningen vil bli finansiert gjennom en årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Premien for 2016 er fastsatt til 2,5 %, (2,5 % i 2015).

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikringsselskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene.

Selskapet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income). Etter IAS 19, beregnes periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetaling og utbetaling av pensjon hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte, regnskapsføres fortløpende mot OCI.

Fra 31.12.13 er aktuarberegningene foretatt etter endret dødelighetstariiff K2013BE (beste estimat).

FØLGENDE FORUTSETNINGER ER LAGT TIL GRUNN FOR BEREKNINGENE:

Beløp i hele 1 000 kroner	31.12.16	31.12.15
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet avkastning	2,60 %	2,70 %
Fremtidig lønnsutvikling	1,50 %	2,25 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	0,00 %
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang inntil 50 år	0,00 %	2,00 %
Forventet AFP - uttak fra 62 år	50,00 %	90,00 %
Dødelighet, giftemåls sannsynlighet etc.	K2013 BE	K2013 BE
Utførhet	IR2003	IR2003

NOTE 17 – PENSJON

FØLGENDE FORUTSETNINGER ER LAGT TIL GRUNN FOR BEREGNINGENE:

Beløp i hele 1 000 kroner	31.12.16	31.12.15
Antall ansatte som omfattes av ytelsesordningen	10	9
Antall ansatte som omfattes av innskuddsordningen	33	36
Periodens kostnad knyttet til innskuddspensjonsordningen	859	890

SAMMENSETNING AV PERIODENS PENSJONSKOSTNAD:

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Årets pensjonsopptjening	375	306
Netto renteinntekt/kostnad	-190	-21
Amortisering	0	0
Årets netto pensjonskostnad	186	285
Periodisert arbeidsgiveravgift	100	150
Årets netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	286	435

Balansførte pensjonsforpliktelser

Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	15 687	14 435
Estimert verdi av pensjonsmidler	-21 654	-16 418
Periodisert arbeidsgiveravgift	-1 140	-280
Sum balansførte forpliktelser (+)/midler (-)	-7 106	-2 263

NOTE 18 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Beløp i hele 1 000 kroner	Effektiv rente	2016	2015
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	2,19	3 555 966	3 217 076
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1,73	275 871	255 210
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	2,16	3 831 837	3 472 286

Effektiv rente er beregnet som sum rentekostnad/snittvolum for året 2015.

NOTE 19 – ANNEN GJELD

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Avsatt utbytte	0	0
Skyldig merverdiavgift	2 981	0
Skyldig skatt	4 997	14 342
Finansielle derivater	3 641	6 497
Øvrige kreditorer	6 285	6 172
Sum annen gjeld	17 903	27 011

NOTE 20 – PERIODISERING AV ETABLERINGSGEBYR

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Etableringsgebyr oppført i balansen 01.01.	25 703	22 999
Etableringsgebyr oppført i balansen 31.12.	28 611	25 703

NOTE 21 – EGENKAPITALBEVEGELSE OG FORDELING

Beløp i hele 1 000 kroner	
Egenkapital pr. 31.12.14	521 604
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon IB 1.1	546
Utbytte for 2014	-85 770
Emisjon	110 000
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon UB 31.12	631
Overført fra årets overskudd 31.12.15	95 802
Egenkapital pr. 31.12.15	642 813
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon IB 1.1	3 515
Utbytte for 2015	-95 801
Emisjon	115 000
Endring estimatavvik ført mot egenkapitalen IAS 19 Pensjon UB 31.12	-922
Overført fra årets overskudd 31.12.15	64 485
Egenkapital pr. 31.12.16	729 089
Fordeling egenkapital:	
Innskutt egenkapital inklusiv overkursfond	591 000
Opptjent egenkapital	138 089
Sum egenkapital	729 089

NOTE 21 – KAPITALDEKNING

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Aksjekapital	532 000	417 000
Overkursfond	59 000	59 000
Annen egenkapital	138 089	166 812
- Fradrag for utsatt skattefordel	0	0
- Fradrag for utbytte avsatt til utdeling som er klassifisert som egenkapital	64 485	95 801
- Fradrag for overfinansiering av pensjonsforpliktelser	7 106	2 263
+ Tillegg for andel nullstilte uamortiserte estimatavvik	0	0
Sum kjernekapital	657 498	544 748
+ Tilleggskapital	76 000	76 000
= Netto ansvarlig kapital	733 498	620 748
Sum eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	4 677 233	3 881 594
+ Poster utenfor balansen som ikke inngår i handelsporteføljen	0	0
- Tapsavsetninger	62 025	28 310
= Totalt beregningsgrunnlag (vektet)	4 615 208	3 853 284
Kapitaldekning pr. 31.12.	15,89 %	16,11 %
Kapitalkrav	692 281	558 726
Minstekrav til kapitaldekning (%)	15,00 %	14,50 %

Fra 2008 beregnes det kapitalkrav i henhold til gjeldende rapporteringsstandard etter standardmetoden.

NOTE 23 – RESTLØPETID PÅ EIENDELS- OG GJELDSPOSTER GRUPPERT PÅ GJENSTÅENDE LØPETID

Beløp i hele 1 000 kroner	0 - 30 dager	Fra 1 - 3 mnd	Fra 3 - 12 mnd	Fra 1 - 5 år	Over 5 år	Ufordelt	Total
Eiendeler							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		5 398		2 045			7 443
Utlån til og fordringer på kunder	2 947	12 785	105 236	2 643 062	1 965 270	43 319	4 772 619
Øvrige eiendeler med restløpetid	203 507				7 106	-62 024	148 589
Eiendeler uten restløpetid						4 258	4 258
Sum eiendeler	206 454	18 183	105 236	2 645 107	1 972 376	-14 447	4 932 909
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner		3 555 966		275 871			3 831 837
Øvrig gjeld med restløpetid				3 641		61 843	65 484
Gjeld uten restløpetid	113,85	493,86	4 065,15	102 098,90	75 916,45	47 811,30	230 500
Ansvarlig lån				76 000			76 000
Egenkapital						729 089	729 089
Sum gjeld og egenkapital	114	3 556 460	4 065	457 611	75 916	838 743	4 932 909
Netto likvid. eksponering på balanseposter	206 340	-3 538 277	101 171	2 187 497	1 896 460	-853 191	

Kassekreditt/trekkrettighet er klassifisert i intervallet "Fra 1 til 3 mnd".
Av selskapets totale bankinnskudd er kr 1.290.866 bundet opp i skattetrekksmidler.

NOTE 24 – AVTALT/SANNSYNLIG TIDSPUNKT FOR ENDRING AV RENTEBETINGELSER PÅ HOVEDPOSTENE I BALANSEN

Beløp i hele 1 000 kroner	0 - 30 dager	Fra 1 - 3 mnd	Fra 3 - 12 mnd	Fra 1 - 5 år	Over 5 år	Ufordelt	Total
Eiendeler							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 398	2 045					7 443
Utlån til og fordringer på kunder	4 664 992	0	0	29 607	75 638	2 382	4 772 619
Øvrige rentebærende eiendeler						-58 183	-58 183
Ikke rentebærende eiendeler						211 030	211 030
Sum eiendeler	4 670 390	2 045	0	29 607	75 638	155 229	4 932 909
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 555 966	275 871					3 831 837
Øvrig rentebærende gjeld	3 641					292 342	295 983
Ikke rentebærende gjeld							0
Ansvarlig lån		76 000					76 000
Egenkapital						729 089	729 089
Sum gjeld og egenkapital	3 559 607	351 871	0	0	0	1 021 431	4 932 909
Netto renteeksponering på balansen	1 110 783	-349 826	0	29 607	75 638	-866 202	
Netto renteeksponering / FK	22,5	-7,1	0,0	0,6	1,5	-17,6	

Varslingsfristen for renteendring til kunder er henholdsvis 6 uker for personkunder, 4 uker for bedriftskunder.
Basert på selskapets balanse per 31.12.16 gir et parallelt skift i rentekurven på ett prosentpoeng en total renterisiko på 49,3 mill kroner.

NOTE 25 – OVERTATTE EIENDELER OG ANDRE EIENDELER

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Overtatte eiendeler		
Overtatte eiendeler	133 635	0
Selskapet har ved utgangen av regnskapsperioden 2 overtatte eiendeler verdivurdert til antatt realisasjonsverdi. En personbil (0,06 mill.) og et Helikopter (133,5 mill.)		
Andre eiendeler		
Merverdiavgift til gode	0	3 348

NOTE 26 – AKSJEKAPITAL, AKSJONÆRINFORMASJON OG UTBYTTE

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Ordinære aksjer		
Antall ordinære aksjer pålydende kr 5.000	106 400	83 400
Endringer i aksjekapital og overkurs:		
Aksjekapital	532 000	417 000
Overkurs	59 000	59 000
Utbytte		
Utbetalt utbytte	95 801	85 770

Det er foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen på 64.484.000. Dette er ikke regnskapsført som forpliktelse pr. 31.12.16. Samtlige aksjer eies av SpareBank 1 Nord-Norge. Selskapet har hovedkontor i Tromsø.

NOTE 27 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Beløp i hele 1 000 kroner	2016	2015
Ansvarlig lånekapital	76 000	76 000

Selskapet tok i 2014 opp ytterligere ett ansvarlig lån. Dette lånet har samme avtalebetingelser som eksisterende lån med løpetid på 5 år og med rett til forlengelse til hhv 2023 og 2024. Innløsning kan ikke skje før lånene har løpt i 5 år. Selskapets kostnader med lånene er totalt 3.137.687,-. Rentebetingelsene er 3 mnd. NIBOR med tillegg av en margin på 2,75 prosentpoeng. Renten fastsettes for tre måneder av gangen.

NOTE 28 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker selskapets regnskap.

Til KPMG ved Trond Larssen

Dette brevet sendes i forbindelse med KPMGs revisjon av regnskapet for Sparebank 1 Finans Nord-Norge AS (heretter "selskapet") for året som ble avsluttet den 31. desember 2016, med det formål å kunne konkludere om hvorvidt regnskapet i det alt vesentlige gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet IFRS etter regnskapslovens § 3-9. Heretter "gjeldende rammeverk". Vi bekrefter at de uttalelser vi gir i dette brevet er i overensstemmelse med definisjonene som fremgår av [vedlegg](#) til dette brevet.

21. februar 2017

Vi bekrefter at:

Regnskap (Financial Statements)

1. Vi har oppfylt vårt ansvar vedrørende utarbeidelsen av regnskapet som fastsatt i vilkårene for revisjonsoppdraget i engasjementsavtalen datert 9. desember 2016, og regnskapet gir et rettviseende bilde i samsvar med gjeldende rammeverk.
2. Viktige forutsetninger som er brukt av oss ved utarbeidelsen av regnskapsestimater, herunder regnskapsestimater målt til virkelig verdi, er rimelige.
3. Alle hendelser etter datoen for regnskapet og som etter gjeldende rammeverk medfører korrigerende eller omtale, er korrigert eller omtalt.
4. Virkningen av ikke-korrigert feilinformasjon er uvesentlig, både enkeltvis og samlet for regnskapet sett som helhet. En liste over ikke-korrigert feilinformasjon følger som vedlegg.

Opplysninger som er gitt

5. Vi har gitt revisor:
  - I. tilgang til alle opplysninger, som vi har kjennskap til, som er relevante for utarbeidelsen av regnskapet, som regnskapsregistreringer, dokumentasjon og andre saker,
  - II. tilleggsopplysninger som revisor har bedt om fra oss for revisjonsformål, og
  - III. ubegrenset tilgang til personer i enheten som det etter revisors vurdering er nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.
6. Alle transaksjoner er registrert i regnskapsposter og reflektert i regnskapet.
7. Vi bekrefter at:
  - I. Vi har gitt revisor opplysninger om resultatene av vår vurdering av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.
I vedlegg til dette brevet er det tatt inn definisjoner av misligheter, herunder feil som skyldes ureddelig regnskapsrapportering og underslag av eiendeler.
  - II. Vi har gitt revisor alle opplysninger om
    - a) eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som kan ha påvirket enheten, og som involverer:
      - ledelsen,
      - ansatte som har en betydningsfull rolle i intern kontroll, eller
      - andre hvor misligheten kunne hatt en vesentlig virkning på regnskapet.

- b) eventuelle påstander om misligheter eller mistanke om misligheter som kan ha påvirket enhetens regnskap og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre.

I tilknytning til ovenstående, erkjenner vi vårt ansvar for den interne kontroll som vi mener er nødvendig for å utarbeide regnskaper som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, som følge av feil eller misligheter. Vi er spesielt oppmerksom på vårt ansvar for utforming, iverksettelse og vedlikeholdet av intern kontroll for å forhindre og avdekke misligheter

8. Vi har gitt revisor opplysninger om alle kjente tilfeller av manglende overholdelse eller mistanke om manglende overholdelse av lover og forskrifter som kan ha betydning for utarbeidelsen av regnskapet. Videre har vi gitt revisor opplysninger om alle kjente faktiske eller mulige søksmål og krav som kan ha betydning for regnskapet, samt regnskapsført og/eller opplyst om dette i samsvar med gjeldende rammeverk.
9. Vi har gitt revisor opplysninger om identiteten til enhetens nærstående parter og alle forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse som vi er kjent med. Det er tatt tilstrekkelig hensyn til og opplyst om forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse i overensstemmelse med kravene gjeldende rammeverk.

Definisjon av nærstående parter og transaksjoner med nærstående parter er tatt med i vedlegg til dette brevet.

Vi bekrefter fullstendigheten av informasjonen gitt til KPMG om nærstående parter og transaksjoner med nærstående parter, jf regnskapslovens § 7-30b.

10. Vi bekrefter at eventuelt utbytte utdelt gjennom året, samt eventuelt foreslått utbytte og konsernbidrag per 31.12.2016 ligger innenfor aksjelovgivningens begrensningsregler. Vi har vurdert selskapets egenkapital og likviditet i forhold til kravene om forsvarlig egenkapital og likviditet i henhold til aksjeloven § 3-4, og tatt tilbørlig hensyn til dette i vår vurdering av og forslag til utbytte og konsernbidrag.
11. Vi bekrefter at det ikke er gitt lån eller sikkerhetsstillelser i strid med reglene i aksjelovgivningens kapittel 8.
12. Alle relevante transaksjoner (hvis noen) med aksjeeier, nærstående eller konsernselskaper ut over 10 % av aksjekapitalen er behandlet i samsvar med reglene i aksjelovgivningens § 3-8.
13. Vi bekrefter å ha oppfylt vår plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Sparebank 1 Finans Nord-Norge AS

Hermod Bakkejord
Adm. direktør

KPMG AS
Stakkevollvegen 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3–9. Ledelsen er også ansvarlig for slik

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserede revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

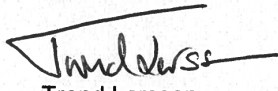
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsikk i Norge.

Tromsø 22. februar 2017
KPMG AS

Trond Larssen
Statsautorisert revisor

SELSKAPETS TILLITSVALGTE

TILLITSVALGTE

Styret

Medlemmer

Jan-Frode Janson

Leder

Arvid Jensen

Nestleder

Hanne Karoline Kræmer

Vidar Joachim Bakken

Morten Even Elstad

Representant for de ansatte

Varamedlemmer

Dag-Roar Eriksen

Anita Hestvik

Christian Overvaag

Alf Are Johansen

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Org. nr.: NO 930 050 237 MVA

Postboks 6801, Langnes, 9298 Tromsø, telefon 02248, www.snnfinans.no

SpareBank
FINANS NORD-NORGE